

OGÓLNOPÓLSKI
KONKURS
PLASTYCZNY

WARIACJE
NT. TWÓRCZOŚCI

Stanisława

Wyspiańskiego

2019/2020

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

centrum
edukacji
artystycznej

 • ZESPÓŁ
SZKÓŁ
PLA-
STYCZ-
NYCH im. Jacka
Małczewskiego
w Częstochowie

Częstochowa, 21 listopada 2019

Na okładce katalogu wykorzystano pracę:
autor: KAROLINA ŻELAZNOWSK , nauczyciel: Sylwia Szczębara, szkoła: ZSP w Jarosławiu

Protokół z posiedzenia Jury Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego
pt. „**Wariacje nt. twórczości Stanisława Wyspiańskiego**”
dnia 21 listopada 2019 roku.

Jury w składzie:

przewodniczący: **Sylwester Piędziejewski** – dr hab. prof. ASP Warszawa

członkowie:

Michał Sikorski - dr ad. ASP Wrocław

Piotr Głowacki - historyk sztuki, publicysta

PIERWSZA NAGRODA

Karolina Żelaznowska

Zespół Szkół Plastycznych im. Stanisława Wyspiańskiego w Jarosławiu

DRUGA NAGRODA

Zuzanna Wróbel

Zespół Szkół Plastycznych im. Tadeusza Kantora w Dąbrowie Górniczej

TRZECIA NAGRODA

Weronika Bartoszewicz

Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych im. Artura Grottgera w Supraślu

WYRÓŻNIENIA

Karolina Szyduszyńska

Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych im. Bernarda Morando w Zamościu

Aleksandra Szczepańska

Zespół Szkół Plastycznych im. Stanisława Wyspiańskiego w Jarosławiu

Wiktoria Gawin

Zespół Szkół Plastycznych im. Jacka Malczewskiego w Częstochowie

Jury stwierdza z satysfakcją, że na konkurs nadesłano w większości prace na dobrym poziomie artystycznym. Wiele z nich podjęło twórczo zagadnienia formalne, jakości wizualne i estetyczne jakie wypracował w swojej wybitnej działalności Stanisław Wyspiański. Co istotne podjęte wątki wariacji odnosiły się do wszystkich dziedzin artystycznych, uprawianych przez tego młodopolskiego mistrza. Jury bez sprzeciwów dało nagrody i wyróżnienia młodemu adeptom sztuk pięknych, którzy pokazali szczególnie oryginalne sposoby nawiązania i kreatywnej inwencji wobec motywów związanych z tą secesyjną i młodopolską twórczością.

Gratulujemy wszystkim uczestnikom wystawy i nagrodzonym, dziękując za aktualizującą refleksję, uwspółcześniającą kontekst wizualny niezwyklej osobowości Stanisława Wyspiańskiego.

Pozytywne wariacje

Tegoroczny ogólnopolski „Konkurs Wariacje na temat twórczości Stanisława Wyspiańskiego” uznaliśmy zgodnie jako jurorzy jako wyjątkowo udany.

Przed wszystkim licznie nadesłane prace były w zdecydowanej większości bliskie udanemu dziełu z zakresu sztuk pięknych. Udowodniały, że uczniowie są na dobrej drodze do opanowania niezbędnych technik i umiejętności, by stwarzać interesujące propozycje artystyczne, co znaczy dopracowane w formie i sensowne w przekazie treściowym - narratywnym.

Jak wielokrotnie jako gremium oceniające podkreślaliśmy, zgodnie z założeniami organizatora czyli Zespołu Sztuk Plastycznych w Częstochowie, każdorazowo zależy nam na wyszukaniu takich prac, które wyróżniają się swą odkrywczością w opracowaniu w nowy sposób motywów i stylistycznych wzorów wypracowanych przez artystę, który jest obiektem przetworzeń (wariacji). Zawsze da się taką postawę młodych adeptów sztuk pięknych dostrzec, kiedy jest ona poparta rzetelnymi studiami poznawczymi na temat opus wybranego artysty. Przy czym zawsze najistotniejszą rzeczą braną pod uwagę przy ocenie zgłoszonych prac jest poziom warsztatowej biegłości. Wyjątkowo do wystawy Jury dopuściło pojedyncze prace odbiegające od kanonu klasyczno-akademickiego w przekonaniu, że autor świadomie prezentuje własną *licentia poetica*, będąc zainspirowany obszarem sztuki naiwnej, ludowej czy pierwotnej czy wręcz antysztuki. Przypomnijmy, że sam Wyspiański pozwolił sobie na złośliwą karykaturę rysunkową *Bitwy pod Grunwaldem* Jana Matejki.

Stanisław Wyspiański był zaangażowany na wielu polach aktywności twórczej, bo poczynając od malarstwa pastelowego (którego był mistrzem), poprzez sztukę użytkową po dramaty i wielkie projekty dotyczące kultury i tożsamości polskiej społeczności (*Akropolis*). Wyspiański postać wybitna, złożona, żyjąca nade wszystko sztuką. Uczeń Jana Matejki. Jego miłość do dziecięcej niewinności owianej baśniowością, zrośnięcie z pejzażem polskim, wielkie w skali - i zapisujące się niezatarte w percepcji - witraże i kartony do nich, patriotyzm i jego chochole aspekty, realna - zapewne podszyta dramatycznym napięciem - *chłopomania*, kult piękna - wszystko to znalazło odbicie w propozycjach młodzieży wchodzącej na drogę dojrzałości wyrażania i ekspresji wizualnej.

Zawsze też, co właściwe wielkiej sztuce, osiągał ten artysta - będące tajemnicą sztuki - natężone skupienie ujęcia i pewną niezwykłą jakością charakterystyki wyrazu postaci czy innego obranego do oddania motywu ze świata natury. Nadając im uwznioślający ponad fizyczny czar i powab.

Na konkurs trafiły też propozycje mieszające plany przeszłości z zachowaniami związanymi z nowymi modelami obyczajowymi. Takie podejście jest jednak niesłuszne, gdyż Wyspiański żył w innym systemie wartości i przekonań. Był to odrębny i dziś często odległy dla nas w wielu aspektach paradygmat kulturowy. Natomiast interesujące są te rozwiązania, które wychodzą z szacunku dla formotwórczej pasji mistrza i podejmują dialog z nim na tym planie, niejako właśnie aktualizując ją do dzisiejszego kontekstu sztuki i antropologii.

Przejdę do nagrodzonych prac. Dopiero po ich przyznaniu (co odbywa się bez znajomości autorów) zauważyliśmy, że wszystkie one łącznie z wyróżnieniami przypadły uczennicom (sic!).

Pierwsza nagroda przypadła Karolinie Żelaznowskiej za ciekawie skonstruowaną pracę z elementami collage. Autorka połączyła w niej dwa portrety z dorobku Wyspiańskiego, są one antytetycznie skomponowane, tło wypełniają wyszukane plamy koloru przeplecione naklejoną gazetą. Zarówno kompozycję, sposób wykonania, jak i kolorystkę cechuje dojrzałość. Jest to pełne dekadencjonalności, a na gruncie polskim także *chłopomańskiej*, atmosfery *fin de siecle* postimpresjonistyczne dzieło z akcentami rodzącej się ówczesnie awangardy. Udany pomysł polega na swobodnej grze z

bogatym dorobkiem czołowej postaci krakowskiej bohemy, jednak nie naruszającej go co do istoty. Udana estetyka, dobry poziom, prostota wypowiedzi to cenne cechy tej propozycji.

Drugą nagrodę otrzymała Zuzanna Wróbel. To także dowcipny i prosty koncept, polegający na zastąpieniu tytułowego wazonu w portrecie Helenki atrybutem XXI-wiecznej codzienności, czyli tabletem (laptopem). Celny skrót mówi o zmianach antropologicznych o wypieraniu bezpośrednich barwnych i żywych relacji jakąś formą zastępczą i minorową chromatycznie, ich ersatzem i surogatem. Jest to mistrzowska i estetycznie zachwycająca mała forma witrażowa.

I nagroda trzecia, która dostała się w ręce Weroniki Bartoszewicz. Ona z kolei w sposób śmiały dokonała przekomponowania witrażowego arcydzieła Wyspiańskiego Apollo (System Kopernika). Wychodząc z kosmicznego znaczenia oryginału (Apollo-Chrystus-Słońce-Planety) i sugerując się ich kształtami, wpasowała w przedstawienie wizerunek rakiety. Wszystko razem nabrało nowego znaczenia, łączącego astrologię i mistykę z technologicznym oszołamiającym wynalazkiem. Nieco surowa kolorystyka podkreśla tu dynamizm odkrywania przestrzeni, a zastosowany motyw zdaje się być wyrazem naukowego dystansu do spekulacji intuicyjnych. Dystans ten dzieli dwa światy; ten romantyczny i natchniony krakowskiej cyganerii i dzisiejszej imersji w cyfrowe bardziej płaskie, zdaje się mniej uduchowione, wrażenia.

Omówię jeszcze wyróżnienia.

Karolina Szyduczyńska dokonała konceptualnego uaktualnienia łuczników, opatrując ich lewe dłonie, w oryginale trzymające łuki, odwróconym wykrzyknikiem i znakiem zapytania. Całości nadała nowe opracowanie, skompilowała łuczników z elementami dekoracyjnymi z Wyspiańskiego i wzbogaciła kompozycję o złote passe-partout.

Aleksandra Szczepańska przeniosła Śpiącego Jasia w świat modernistyczno-awangardowej abstrakcji jakby pustych ekranów ikonicznych.

I Wiktoria Gawin dokonała autorskiego połączenia serigraficznego ujęcia autoportretu uduchowionego autora z jego wyrafinowanymi polichromowanymi motywami roślinno-geometrycznymi.

To pozytywne jak wrażliwie młodzi adepci sztuk pięknych przyswoili sobie wyjątkowo wyborną estetykę Wyspiańskiego z jej motywami, będącymi wysublimowanym dobrem kultury.

Gratulacje należą się laureatkom, ich nauczycielom i organizatorom!

I NAGRODA

autor: **KAROLINA ŻELAZNOWSKA**

nauczyciel: Sylwia Szczębara

szkoła: ZSP w Jarosławiu

II NAGRODA

autor: **ZUZANNA WRÓBEL**

nauczyciel: Magdalena Łucka-Stojek

instruktor: Agnieszka Mika-Koszek

szkoła: ZSP w Dąbrowie Górniczej

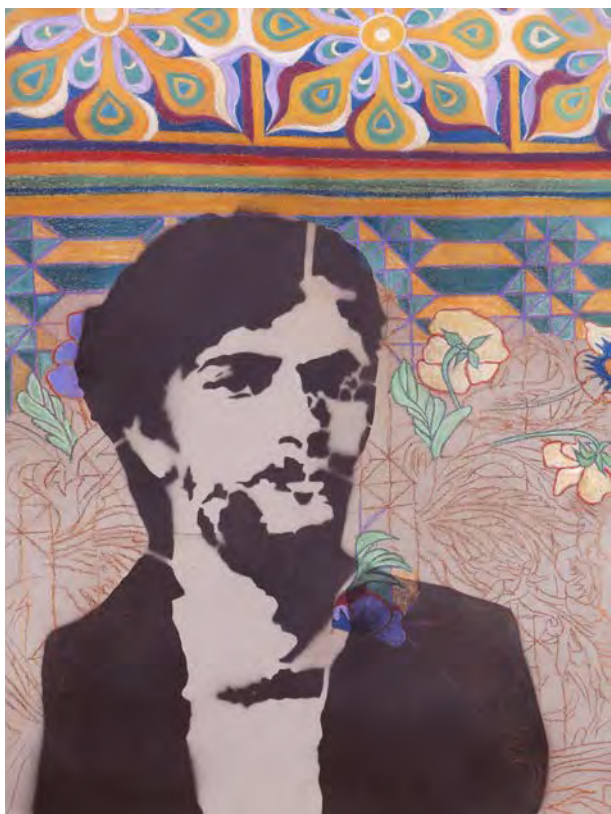

III NAGRODA

autor: **WERONIKA BARTOSZEWICZ**

nauczyciel: Honorata Winceniak-Zamostna

szkoła: PLSP w Supraślu

WYRÓŻNIENIE

autor: **WIKTORIA GAWIN**

nauczyciel: Cezary Stojek

szkoła: ZSP w Częstochowie

WYRÓŻNIENIE

autor: **ALEKSANDRA SZCZEPAŃSKA**

nauczyciel: Tomasz Potuczko

szkoła: ZSP w Jarosławiu

WYRÓŻNIENIE

autor: **KAROLINA SZYDUSZYŃSKA**

nauczyciel: Dorota Jasek

szkoła: PLSP w Zamościu

autor: **MAKSYMILIAN JUCH**
nauczyciel: Agata Ruman
szkoła: ZSP w Bielsku-Białej

autor: **MICHELLE LIEBICH**
nauczyciel: Ewa Gordon,
Maria Szeffler-Konopska
szkoła: ZSP w Bydgoszczy

autor: **KLAUDIA ZELIŃSKA**
nauczyciel: Jarosław Nowak,
Maria Szeffler-Konopska
szkoła: ZSP w Bydgoszczy

autor: **MILENA GAZDA-SZYPULSKA**
nauczyciel: Jarosław Nowak
szkoła: ZSP w Bydgoszczy

autor: **IWO BALON**
nauczyciel: Ewa Gordon
szkoła: ZSP w Bydgoszczy

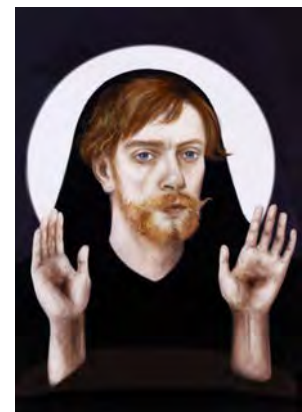
autor: **DOMINIKA ŁOWIEJSKA**
nauczyciel: Cezary Stojek
szkoła: ZSP w Częstochowie

autor: **ALEKSANDER SZUMLAK**
nauczyciel: Cezary Stojek, Tomasz Bajer
szkoła: ZSP w Częstochowie

autor: **JULIA KWIATKOWSKA**
nauczyciel: Piotr Kaniecki
szkoła: ZSP w Częstochowie

autor: **JULIA CHOMIACZEWSKA**
nauczyciel: Elżbieta Siwik, Jacek Turlejski
szkoła: ZSP w Częstochowie

autor: **KATARZYNA WŁODARCZYK**
 nauczyciel: Cezary Stojek, Tomasz Bajer
 szkoła: ZSP w Częstochowie

autor: **KRYSTIAN NALEWAJKA**
 nauczyciel: Cezary Stojek
 szkoła: ZSP w Częstochowie

autor: **MAJA MAZUR**
 nauczyciel: Cezary Stojek, Tomasz Bajer
 szkoła: ZSP w Częstochowie

autor: **VICTORIA APOSTEL**
 nauczyciel: Cezary Stojek
 szkoła: ZSP w Częstochowie

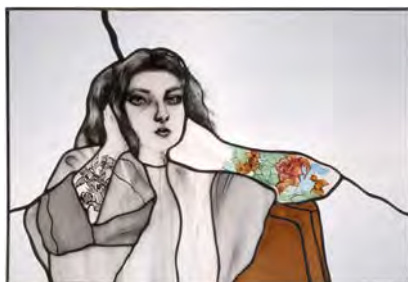
autor: **ALEKSANDRA AMBROZIAK**
 nauczyciel: Magdalena Łucka-Stojek
 instruktorka: Agnieszka Mika-Koszek
 szkoła: ZSP w Dąbrowie Górniczej

autor: **KLAUDIA MACHERA**
 nauczyciel: Magdalena Łucka-Stojek
 instruktorka: Agnieszka Mika-Koszek
 szkoła: ZSP w Dąbrowie Górniczej

autor: **DARIUSZ ZĘBIK**
 nauczyciel: Agnieszka Mika-Koszek
 instruktorka: Wioletta Kulesa
 szkoła: ZSP w Dąbrowie Górniczej

autor: **KAROLINA STARZYŃSKA**
 nauczyciel: Magdalena Łucka-Stojek
 instruktorka: Katarzyna Wojnar
 szkoła: ZSP w Dąbrowie Górniczej

autor: **MARCELINA KUBACKA**
 nauczyciel: Magdalena Łucka-Stojek
 instruktorka: Katarzyna Wojnar
 szkoła: ZSP w Dąbrowie Górniczej

autor: **NATALIA SOCHA**
 nauczyciel: Magdalena Łucka-Stojek
 instruktor: Agnieszka Mika-Koszek
 szkoła: ZSP w Dąbrowie Górniczej

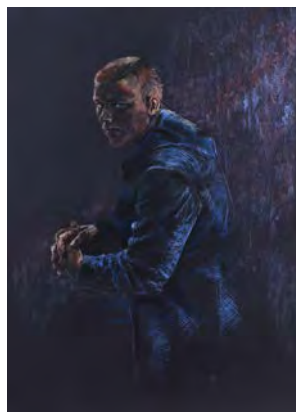
autor: **WIKTORIA MANJAK**
 nauczyciel: Magdalena Łucka-Stojek
 instruktor: Agnieszka Mika-Koszek
 szkoła: ZSP w Dąbrowie Górniczej

autor: **BARBARA BORYSEWICZ**
 nauczyciel: Karolina Kardes
 szkoła: LSP w Gronowie Górnym

autor: **ALEKSANDRA WALICZEK**
 nauczyciel: Teresa Ulma
 szkoła: ZSP w Jarosławiu

autor: **DAWID CHUDY**
 nauczyciel: Teresa Ulma
 szkoła: ZSP w Jarosławiu

autor: **KAMIL GŁĄB**
 nauczyciel: Sylwia Szczębara
 szkoła: ZSP w Jarosławiu

autor: **KLAUDIA KIEŁBASA**
 nauczyciel: Tomasz Potuczko
 szkoła: ZSP w Jarosławiu

autor: **JULIA BOCZOŃ**
 nauczyciel: Karolina Wilcan
 szkoła: ZPSP w Krakowie

autor: **ALEKSANDRA ŻMUDA**
 nauczyciel: Kazimierz Borkowski
 szkoła: ZPSP w Krakowie

autor: **AMELIA JAWIEŃ**
nauczyciel: Karolina Wilcan
szkoła: ZPSP w Krakowie

autor: **GABRIELA WALOSZEK**
nauczyciel: Karolina Wilcan
szkoła: ZPSP w Krakowie

autor: **JULIA FIUTOWSKA**
nauczyciel: Karolina Wilcan
szkoła: ZPSP w Krakowie

autor: **NATALIA OLSZAŃSKA**
nauczyciel: Karolina Wilcan
szkoła: ZPSP w Krakowie

autor: **WERONIKA JUREK**
nauczyciel: Marżena Bednarska
szkoła: ZPSP w Krakowie

autor: **ŁUKASZ TALARCZYK**
nauczyciel: Barbara Mordalska
szkoła: KLSP w Nowym Sączu

autor: **ALEKSANDRA BRANIA**
nauczyciel: Przemysław Sławiński
szkoła: PLSP w Nowym Wiśniczu

autor: **ANNA SEPIELAK**
nauczyciel: Przemysław Sławiński
szkoła: PLSP w Nowym Wiśniczu

autor: **ANNA STANEK**
nauczyciel: Sławomir Nitendel
szkoła: PLSP w Nowym Wiśniczu

autor: **WERONIKA MATUSIK**
 nauczyciel: Przemysław Sławiński
 szkoła: PLSP w Nowym Wiśniczu

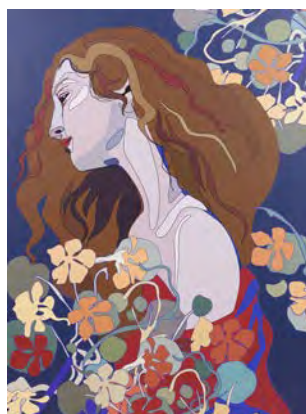
autor: **MACIEJ KOMP**
 nauczyciel: Mariola Pieprzyk
 szkoła: PLSP w Poznaniu

autor: **ALICJA BORZYŃSK**
 nauczyciel: Alicja Chabowska
 szkoła: PLSP w Poznaniu

autor: **IGA POKŁADECKA**
 nauczyciel: Mariola Pieprzyk
 szkoła: PLSP w Poznaniu

autor: **KAROLINA MOLEND**
 nauczyciel: Mariola Pieprzyk
 szkoła: PLSP w Poznaniu

autor: **KATARZYNA PAWŁAK**
 nauczyciel: Mariola Pieprzyk
 szkoła: PLSP w Poznaniu

autor: **MICHAŁ DUKARSKI**
 nauczyciel: Mariola Pieprzyk
 szkoła: PLSP w Poznaniu

autor: **NATALIA DORUCH**
 nauczyciel: Mariola Pieprzyk
 szkoła: PLSP w Poznaniu

autor: **STANISŁAW MACIEJEWSKI**
 nauczyciel: Mariola Pieprzyk
 szkoła: PLSP w Poznaniu

autor: **PATRYCJA ŻYWEŁ**
nauczyciel: Beata Wilczyńska
szkoła: PLSP w Supraślu

autor: **ZUZANNA JABŁOŃSKA**
nauczyciel: Honorata Wincenciak -Zamostna
szkoła: PLSP w Supraślu

autor: **LUDWIKA LUDEF**
nauczyciel: Tomasz Barszcz
szkoła: PLSP w Warszawie

autor: **WERONIKA SIENKIEWICZ**
nauczyciel: Tomasz Barszcz
szkoła: PLSP w Warszawie

autor: **GABRIELA KOKUCIEJEWSKA**
nauczyciel: Agnieszka Tarczyńska
szkoła: ZSP we Wrocławiu

autor: **JULIA OKNIŃSKA**
nauczyciel: Agnieszka Tarczyńska
szkoła: ZSP we Wrocławiu

autor: **SARA CIUPAK**
nauczyciel: Agnieszka Tarczyńska
szkoła: ZSP we Wrocławiu

autor: **AGNIESZKA NAKONIECZNA**
nauczyciel: Marzena Stroczyńska-Gudajczyk
szkoła: PLSP w Zduńskiej Woli

autor: **ALEKSANDRA STRUPIŃSKA**
nauczyciel: Marzena Stroczyńska-Gudajczyk
szkoła: PLSP w Zduńskiej Woli

